

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัด
อำนาจเจริญ

Administration in accordance with Good Governance Principles of Amnat
Charoen Municipality Mueang District Amnat Charoen Province

ภวัต เหมัตฐรินทร์ และพัชรวัต ปิยะโอสธสรณ์

Phawat Hematthurin and Patcharawat Piyaosotsan

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

Email: hematthurinpha@gmail.com

Received November 02, 2019 & Revise November 29, 2019 & Accepted December 31, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9726 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่าปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ คือ ปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยด้านรายได้/เดือน แตกต่างกันและสถานภาพทางครอบครัวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study level of administration in accordance with good governance principles of Amnat Charoen Municipality Mueang District Amnat Charoen Province 2) compare administration in accordance with good governance principles of Amnat Charoen Municipality Mueang District Amnat Charoen Province according to people's opinion classified by their genders, ages, levels of education, careers and monthly income and 3) study recommendations of the administration. 375 people living in 7 villages in Amnat Charoen Municipality Mueang District Amnat Charoen Province were selected as the samples for this study. Questionnaires developed by the researcher and reviewed by experts with the confidence value of .9726 were used for collecting data. A software package with statistics of means, standard deviations,

The research findings are as follows : 1) Overall operation in accordance with good governance principles of Amnat Charoen Municipality Mueang District Amnat Charoen Province was at much level. 2) It was found that personal characteristic factors were related to people's opinion. There were significant differences at .05 of people's opinion exist among their genders, ages, education and monthly income. Nevertheless, there was no significant differences of their opinion exist among their family factor.

Keywords: Administration, accordance with Good Governance, Principles of Amnat Charoen Municipality

บทนำ

โครงสร้างและระบบการบริหารงานภาครัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการจัดสายการบังคับบัญชาและการบริหารงานตามหลักวิชาการ (bureaucracy) ตามแนวคิดของ Max Weber โดยที่ กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการไทยมีการกำหนดสายการบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้นที่ชัดเจน มีผู้บังคับบัญชาสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบ มีการแบ่งงานตามภาระหน้าที่และมีการจัดโครงสร้างองค์กรเป็นรูปปิรามิด ในปัจจุบันการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารเช่นนี้เป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการทำงานของระบบราชการ คือ เมื่อองค์กรราชการมีอายุมากขึ้นก็จะมีขนาดที่ขยายใหญ่โตโดยธรรมชาติ มีการแบ่งโครงสร้างและบทบาทภาระหน้าที่ที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งทำให้ยังมีสายบังคับบัญชาที่ยาว มีการกำกับดูแลกันหลายชั้น ส่งผลให้การทำงานของหน่วยงานราชการมีขั้นตอนมาก การทำงานล่าช้าทำให้เกิดความสิ้นเปลือง แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้มีผู้บริหารองค์กรสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน แต่จากที่หน่วยราชการมีขนาดใหญ่โต ซับซ้อน และมีการกิจหลายด้านทำให้ผู้บริหารที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดไม่สามารถกำกับดูแลได้อย่าง

ครบถ้วนส่งผลให้การทำงานเกิดความบกพร่องต่องานและเกิดความเสียหายต่อราชการ ต่อประเทศ และสังคม โดยไม่จำเป็น (เบญจวรรณ วันดีศรี. 2546)

เมื่อหน่วยงานราชการมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้การทำงานยิ่งทวีความซับซ้อนและสร้างความซับซ้อนเกิดขึ้น มีอัตรากำลังมากขึ้นจนเกิดความท้อแท้ อึดอัด และขาดประสิทธิภาพ สิ้นเปลืองสูญเสีย งบประมาณเป็นการสูญเสียทรัพยากรของประเทศโดยรวม การจัดโครงสร้างเป็นรูปปิรามิดมักพบว่าหน่วยงานในระดับล่างจะมีความสับสนเพราะข้อมูลส่งถึงล่าช้าและไม่ทันต่อสถานการณ์เกิดความไม่ชัดเจนระหว่างบทบาทของตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรหน่วยงานราชการมักไม่สามารถปรับเปลี่ยนการบริหารงาน หรือปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานได้ทันการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและภาวะแวดล้อมทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความหลากหลายและมีความซับซ้อนมากขึ้น และการทำงานตามขั้นตอนของระบบที่วางไว้เป็นเวลานาน ทำให้ข้าราชการขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจในการทำงานในเฉพาะส่วนของตน ขาดการมองภาพรวมทำให้งานราชการขาดความสมบูรณ์ จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาพื้นฐานของระบบราชการส่วนหนึ่งของปัญหาเกิดจากการจัดโครงสร้างความรับผิดชอบและระบบการบริหารงานตามระบบราชการแบบดั้งเดิม ดังนั้นการปฏิรูประบบราชการให้สามารถบริหารงานได้คล่องตัว มีความชัดเจนในการดำเนินบทบาท เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน และให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 3 ส่วนนี้ ล้วนอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะรัฐมนตรีซึ่งหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดินอันครอบคลุมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามกฎหมาย นโยบาย และคำสั่งของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา

การบริหารราชการส่วนกลาง ใช้หลักการรวมอำนาจ โดยให้อำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการสูงสุดอยู่ในส่วนกลาง คือกรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ แบ่งส่วนราชการออกเป็น (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง (3) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง (4) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งสังกัดหรือไม่ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง สำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนราชการดังกล่าวนี้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ใช้หลักการแบ่งอำนาจ โดยราชการส่วนกลางเป็นเจ้าของอำนาจ แล้วแบ่งอำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการให้แก่ภูมิภาคนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และการปฏิบัติของภูมิภาคนั้นจะต้องให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อนโยบายของส่วนกลางหรือของคณะรัฐมนตรี หรือตัวบทกฎหมายของประเทศ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคมี 2 ระดับ คือ จังหวัด และอำเภอ

การบริหารส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจ ที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศหรือความสงบ

เรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา มีอิสระในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือการสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น ออกข้อบังคับหรือระเบียบต่าง ๆ มาบังคับในเขตการปกครองของตนได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมีรูปแบบ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) เทศบาล (3) สุขาภิบาล และ (4) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 กำหนดให้มีการบริหารราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล (good governance) กล่าวคือ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนเพื่อเป็นการสร้างแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีทางและวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจัง รวมไปถึงจนถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจ (incentive) เพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้งในเชิงบวก และลบ (สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545: 28) ในช่วงปฏิรูประบบราชการ แนวคิดเรื่องหลักธรรมาภิบาลได้มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย ได้จัดตั้งคณะทำงานส่งเสริมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล ในขณะที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเองก็ได้เห็นความสำคัญของการสร้างให้เกิดระบบ การบริหาร การจัดการ และการกำกับดูแลกิจการที่ดีในบริษัทจดทะเบียนและองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนของประเทศ และได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในส่วนของภาครัฐนั้นในระยะหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปรับลดขนาดหน่วยงานราชการ การปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพ มีการบริการที่ประทับใจไม่แพ้องค์กรเอกชน การรวบหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชน การพัฒนาและคัดเลือกบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพและผลงาน เป็นต้น สำหรับหลักการเรื่องธรรมาภิบาลก็ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการเพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (นพพล สุรนครินทร์. 2548)

ในปัจจุบันได้มีหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น และได้เข้ามามีบทบาทร่วมสนับสนุนการสร้างธรรมาภิบาลในเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เช่น สถาบันพระปกเกล้า เป็นต้น โดยดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ที่มีหลักธรรมาภิบาลเพื่อมอบรางวัลและประกาศเป็นตัวอย่างให้เกิดการแพร่ขยายองค์กรที่ดี ถ้าหากว่าเทศบาลเมืองอำนาจเจริญบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ บริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ โดยกำกับดูแลและสนับสนุนการบริหารงาน

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จะเจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์การกระจายอำนาจ ผลประโยชน์สูงสุดก็จะตกแก่ประชาชน

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการที่ดีนำไปซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายและลักษณะของการปกครองท้องถิ่นลักษณะของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญกล่าวคือ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทย ปัจจุบันเป็นการจัดการจัดระเบียบบริหารราชการรูปหนึ่ง โดยอาศัยการผสมผสานระหว่างการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจ ลักษณะของการกระจายอำนาจหรือการปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจการที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ ซึ่งกำหนดขอบเขตพื้นที่ไว้แน่ชัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาชนเข้าร่วมดำเนินการและมีความเป็นเอกเทศหรือมีความเป็นอิสระทางการเงินและอื่น ๆ ในระดับหนึ่งซึ่งมีลักษณะสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1. มีพื้นที่ขอบเขตที่แน่นอน
2. เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถดำเนินการด้านต่าง ๆ ได้อย่างอิสระพอสมควรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการที่สามารับผิดชอบกิจการต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเป็นอิสระตามกฎหมาย คือ ต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลตั้งขึ้นโดยกฎหมายแยกออกจากส่วนกลางสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญาเป็นหนี้ หรือทำนิติกรรมรูปอื่น ๆ ได้
3. เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่แยกออกจากราชการของท้องถิ่นได้ภายในขอบเขตที่สมควร
4. ประชาชนมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองตนเองการดำเนินกิจกรรมของการปกครองท้องถิ่นนี้เป็นกระบวนการที่มีใช้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยสิ้นเชิง แต่เป็นกระบวนการทางการเมือง ซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม กล่าวคือ มีสถานิติบัญญัติที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน หรือเลือกตั้ง

บางส่วน ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมเลือกตัวแทนทำหน้าที่บริหารกิจกรรมของท้องถิ่นหรือเข้าร่วมกำหนดนโยบาย หรือควบคุมตรวจสอบการดำเนินการของตัวแทนของตน

5.มีอำนาจอิสระบางประการในการบริหารกิจกรรม เช่น การบริหาร และอื่น ๆ ภายในกรอบกิจกรรมและขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องได้รับมอบหมายอำนาจดำเนินการอย่างเป็นทางการได้พอสมควร โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังคำสั่งจากรัฐบาลกลางหรือหน่วยงานราชการจากส่วนกลางแต่อย่างใด

6.มีอำนาจในการจัดหาและใช้จ่ายได้อย่างเป็นอิสระ เมื่อเป็นอิสระในการดำเนินการแล้ว หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอิสระในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการ คือ มีแหล่งรายได้ของตนเอง เช่น ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีบางประเภทได้ รวมทั้งหารายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดรูปแบบของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมี 4 รูปแบบ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลเป็นการบริหารงานเทศบาลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังนี้

เทศบาลรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในลักษณะการกระจายอำนาจซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นโรงเรียนฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชน เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อประหยัดรายจ่ายของรัฐและให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ “เทศบาล” มีลักษณะเช่นเดียวกันกับรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กล่าว คือ เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล เทศบาลมีพื้นที่และขอบเขตที่แน่นอน เทศบาลมีสภาและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง เทศบาลมีรายได้ ทรัพย์สิน และงบประมาณของตนเอง เทศบาลมีอิสระในการบริหารงานพอสมควรเทศบาลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

ลักษณะหน่วยการปกครองท้องถิ่นของเทศบาล มีลักษณะเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น ดังนี้ คือ

1.การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตัวแทนและตัวแทนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายข้อบังคับและบริหาร ดังจะเห็นสภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งสิ้น

2.เทศบาลเป็นนิติบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดในฐานะนิติบุคคล

3.ความเป็นอิสระในการบริหาร เทศบาลมีสำนักงานปลัดเทศบาลและส่วนราชการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการทำงานของตนเอง ส่วนราชการต่าง ๆ นี้ อาจมีมาก่อนแล้วแต่ปริมาณความรับผิดชอบและภารกิจของเทศบาล เช่น แบ่งเป็น กองช่าง กองการศึกษา กองสาธารณสุข กองคลัง กองการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ส่วนราชการเหล่านี้มีพนักงานเทศบาลดำเนินการภายใต้การบังคับบัญชาของปลัดเทศบาล

ความเป็นอิสระด้านการเงิน เทศบาลมีรายได้ของตนเองจากแหล่งรายได้หลายประเภท เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ รายได้จาก ทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ พันธบัตรหรือเงินกู้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้ และเทศบาลมีอำนาจใช้จ่ายเงินเหล่านี้โดยสภาเทศบาลเป็นผู้อนุมัติงบประมาณรายจ่าย แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินงานของเทศบาลมิได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิง ยังถูกควบคุมจากรัฐบางประการ กระนั้นก็ตามก็นับว่าเทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย มากที่สุด เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น เทศบาลจึงเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง และเป็นที่ยอมรับในระบบการเมืองการปกครองของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจะมีบทบาทอันสำคัญในการเสนอตัวสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นคณะผู้บริหาร และประชาชนในท้องถิ่นเองจะใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งบุคคลในพรรคที่ประชาชนเห็นชอบและสนับสนุนหรือคอยติดตามควบคุมให้บริการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายนั้น ๆ จึงถือได้ว่าการปกครองเทศบาลเป็นระบบการปกครองตนเองของคนในท้องถิ่น สนองต่อความต้องการของตนในท้องถิ่น และถือได้ว่าเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการปกครองตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

บทบาทหน้าที่ทั่วไปของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 แบ่งเป็นประเภทอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ 2 ส่วน คือ หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ 1.รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน 2.ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ 3.รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 4.ป้องกันและระงับโรคติดต่อ 5.ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง 6.ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม 7.ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 8.บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีโรงฆ่าสัตว์ ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม ให้มีสุสานและฌาปนสถาน บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เทศพาณิชย์

โครงสร้างของเทศบาลเมืองคือการประกอบด้วย สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี นอกจากนี้ก็มีส่วนราชการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำของเทศบาล โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาล แบ่งส่วนราชการตามลักษณะหน้าที่ของงานออกเป็นส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองสาธารณสุข กองการศึกษา กองช่าง และกองการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เทศบาลทั้ง 3 ประเภท มีโครงสร้างขององค์การเหมือนกัน แตกต่างขนาดของสภาเทศบาล

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการธรรมาภิบาล

ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาใช้ ซึ่งเป็นผลมาจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2542 ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับระเบียบ ดังนี้ เพื่อเป็นเครื่องในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารราชการให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประบบราชการ พระราชกฤษฎีกา ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 เพื่อบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการ 7 ประการ (มาตรา 6) คือ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐโดยจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงานในทุกระดับ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น one stop service มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

สรุปคือ ข้าราชการจะทำงานโดยอิงกับระเบียบปฏิบัติมากเกินไป โดยไม่ได้ให้ความสำคัญถึงผลสุดท้าย หรือเป้าหมายของการปฏิบัติงานว่า ประชาชนจะพึงพอใจหรือไม่แนวทางการทำงานในยุคใหม่ ที่ยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง ต่อไปนี้จะต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนางาน

สำหรับหลักธรรมาภิบาล Good Governance โดยศัพท์หมายถึง กติกา หรือ กฎเกณฑ์การบริหาร การปกครองที่ดีเหมาะสม และเป็นธรรม ที่ใช้ในการธำรงรักษาสังคมบ้านเมือง และสังคมอันหมายถึงการจัดระบบองค์กร และกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐ และรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการบริหารราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น องค์กรของเอกชน อบรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลเอกชน และภาคประชาสังคม

ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542 ข้อ 4 กำหนดถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ว่า

1.การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาครัฐกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม

ร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

2.ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยแรงศรัทธาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงศรัทธาให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ถือเป็นหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าแต่ละหลักสามารถจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน กล่าวคือ องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการ การที่ดีของระดับภาครัฐ และระดับประเทศต่อไป ในทางกลับกันการกำหนดบทบาทของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนในระดับประเทศจะมีผลต่อบทบาทภารกิจ และการบริหารจัดการระดับภาครัฐ และระดับองค์กรด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในเขตพื้นที่กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ
จำนวน 375 คน

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (Yamane. 1973: 583) ได้
จำนวน 375 คน

พื้นที่การศึกษา ในการศึกษาค้นคว้าได้ทำการศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นตัวชี้วัด และใช้เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัด
อำนาจเจริญ เป็นหน่วยศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษาในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 2 เดือน โดยเริ่มจากเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2560

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพส่วนบุคคลของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม
หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมา คือ เพศหญิง คิดเป็น
ร้อยละ 44.80 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.80 สถานภาพทางครอบครัว สมรส คิดเป็น
ร้อยละ 77.10 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.50 และรายได้/เดือน มีรายได้ตั้ง
แต่ 10,001-15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 60.80

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $SD. = 0.60$) และทุก
ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.46$, $SD. = 0.53$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.42$,
 $S.D. = 0.59$) ด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.40$, $SD. = 0.61$) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.39$, $SD.$
 $= 0.63$) ตามลำดับ

1. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} =$
 4.46 , $SD. = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลยึดถือหลักและปฏิบัติตาม
แนวทางของกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม ($\bar{x} = 4.55$, $SD. = 0.49$) รองลงมา ได้แก่ เทศบาลบังคับใช้เทศ

บัญญัติ รวมทั้งกฎหมายอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลหรือกลุ่มใดเป็นกรณีพิเศษ ($\bar{x} = 4.54$, $S.D. = 0.55$) และเทศบาลจัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ถูกต้อง และเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.40$, $S.D. = 0.54$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การออกเทศบัญญัติของเทศบาลเป็นไปตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ($\bar{x} = 4.38$, $S.D. = 0.54$)

2.ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, $S.D. = 0.66$) และทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลกำหนดจรรยาบรรณของเทศบาลและของผู้ปฏิบัติงานในเทศบาล ($\bar{x} = 4.38$, $S.D. = 0.54$) เทศบาลจัดให้มีระบบการร้องเรียนในการให้บริการของเทศบาล ($\bar{x} = 4.29$, $S.D. = 0.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ($\bar{x} = 4.19$, $S.D. = 0.74$)

3.ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, $S.D. = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลเคยประกาศผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชน กลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ได้รับรู้ ($\bar{x} = 4.59$, $S.D. = 0.49$) รองลงมา ได้แก่ เทศบาลเคยเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ เข้ามาเป็นกรรมการตรวจสอบพัสดุของเทศบาล ($\bar{x} = 4.48$, $S.D. = 0.57$) เทศบาลเคยเปิดเผยข้อมูลการ จัดซื้อ-จัดจ้าง ผลการสอบราคา หรือประกวดราคาให้ประชาชนทราบ ($\bar{x} = 4.43$, $S.D. = 0.73$) และเทศบาลมีการจัดระบบติดตามประเมินผลโครงการที่ถูกต้อง โปร่งใส ($\bar{x} = 4.39$, $S.D. = 0.49$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลเคยแจ้งหรือปิดประกาศเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนได้ทราบ ($\bar{x} = 4.28$, $S.D. = 0.74$)

4.ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักความมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $S.D. = 0.62$) และทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ เทศบาลเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการ จัดซื้อ-จัดจ้าง ของเทศบาล ($\bar{x} = 4.49$, $S.D. = 0.65$) เมื่อมีข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและประชาชน มีการจัดเวที เพื่อไต่สวนสาธารณะ ($\bar{x} = 4.48$, $S.D. = 0.54$) ในการประชุมสภาเทศบาลในแต่ละครั้ง เทศบาลเชิญประชาชน ผู้แทนกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมฟังการประชุม ($\bar{x} = 4.41$, $S.D. = 0.56$) และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ($\bar{x} = 4.35$, $S.D. = 0.65$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการวางแผนพัฒนาทั้งแผนพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาประจำปี ($\bar{x} = 4.29$, $S.D. = 0.68$)

5.ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, $S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก ($\bar{x} = 4.60$, $S.D. = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติงานของเทศบาลเป็นไปตามนโยบายทันตามกำหนดเวลา และตรงตามความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 4.45$, $S.D. =$

0.55) และเทศบาลรับผิดชอบกิจกรรมของเทศบาลให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเทศบาล และกฎหมาย ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานเทศบาล ยินดียอมรับผลการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. 0.70) ตามลำดับ

6.ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมือง อำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ รายข้อด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.58) และทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ การดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาลมีการ จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนว่าควรจะทำอะไรก่อนหลัง ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.59) ครุภัณฑ์ต่างๆของเทศบาลมี การจัดทำทะเบียนคุมอย่างชัดเจนเป็นปัจจุบัน มีการควบคุม การใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.59) เทศบาลเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการที่เหมาะสม และตรงตามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.54) และการจัดซื้อ-จัดจ้าง ของ เทศบาลเป็นไปอย่างประหยัดและสมประโยชน์ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ เทศบาลวิเคราะห์ และประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการได้เหมาะสม ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.63)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมือง อำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ผู้ศึกษามีประเด็นที่สำคัญ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมือง อำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย หมกทอง ที่ศึกษาเรื่องการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาล (2555) ของสำนักงานบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นบุคลากรที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตบางกอกน้อย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องของ อนุชา พิมายนอก (2554) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารงานส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโค่น อำเภอประทาย จังหวัด นครราชสีมา พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโค่น อำเภอ ประทาย จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความ รับผิดชอบ และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลเมือง อำนาจเจริญ มีการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของประชาชน และประชาชนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้ กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ข้อ 4 กำหนดถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีไว้ว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้ง

ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศที่สุด และสอดคล้องกับ บวร วิเศษสุนทร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน ส่วนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น เทศบาลควรมีความเสมอภาคมีการกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกันไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีระบบการรับเรื่องร้องทุกข์ที่ชัดเจน ประชาชนในชุมชนทุกชุมชนมีความสามารถเท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ในสังคม เช่น โอกาสพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยรัฐจัดสรรสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการโดยเท่าเทียมกัน และเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง ผลจากการศึกษาที่พบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรม ยังปัญหาในเรื่องของระเบียบด้านการบริการประชาชนเนื่องจากพนักงานบางส่วนบริการประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการนั้นได้ไม่เท่าที่ควรนักดังนั้น จึงเสนอให้ผู้บริหารนำกฎระเบียบการบริหารงานของเทศบาลมาบังคับใช้ให้เป็นมาตรฐานของเทศบาลเพื่อสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมที่ว่า หลักคุณธรรมหมายถึงเป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยณรงค์ให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริยใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำ และไม่สอดคล้องกับ พรทิพา สหกลจักร (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดีในเทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลมีความพร้อมในการนำ Good Governance มาใช้อยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่านอกจากนี้ปัจจัยต่อไปนี้ 1) กลยุทธ์เพื่อการสร้าง Good Governance 2) แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิด Good Governance 3) มาตรการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้าง Good Governance มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการนำ Good Governance มาใช้ทั้ง 6 ด้าน

3.ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ คือ ปัจจัยด้านเพศ ($p = .007$) ปัจจัยด้านอายุ ($p = .000$) ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ($p = .005$) และปัจจัยด้านรายได้/เดือน ($p = .000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และปัจจัยด้านรายได้/เดือน มีผลต่อภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ซึ่งสอดคล้องกับ

3.1 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำแนกตามเพศ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิายนอก: 2554) กรณีศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโคน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ มีการบริหารงานภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำแนกตามอายุพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา ภูมิายนอก (2554) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโคน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ หลายข้อมีการบริหารงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา ภูมิายนอก (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโคน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเมื่อจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา ภูมิายนอก (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโคน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05

3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบตามหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำแนกตามรายได้/เดือน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา ภูมิายนอก (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโคน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเมื่อจำแนกตามรายได้/เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่าประชาชนในเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เห็นว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยมีการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ซึ่งหลักธรรมาภิบาลทั้ง 2 หลักนี้เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่ประชาชนพึงมีต่อเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ดังนั้น คณะผู้บริหารตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญทุกคน จะต้องให้ความสำคัญ และเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากประชาชนผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปพัฒนาระบบบริหารจัดการเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจของประชาชนได้เป็นอย่างดีโดยมี

ข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ให้เพิ่มขึ้นโดยภาพรวม 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักความคุณธรรม เทศบาลควรกำหนดจรรยาบรรณของเทศบาลและผู้ปฏิบัติงานในเทศบาล โดยจัดให้มีระบบการร้องเรียนในการให้บริการของเทศบาล และให้ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค

2. ด้านหลักความคุ้มค่า เทศบาลควรใช้งบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม รัดกุม ไม่รั่วไหล กระจายไปทุกพื้นที่ ตามแผนงานหรือโครงการที่ได้วางไว้ และใช้งบประมาณได้อย่างถูกต้อง คุ้มค่า วิเคราะห์และประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการได้อย่างเหมาะสม และการจัดซื้อ - จัดจ้างของเทศบาลเป็นไปอย่างประหยัดและสมประโยชน์

3. ด้านหลักความรับผิดชอบ เทศบาลรับผิดชอบกิจกรรมของเทศบาลให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเทศบาลและกฎหมาย เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานเทศบาลยินดียอมรับผลกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ

เอกสารอ้างอิง

กัลยา เนติประวัติ. (2544). *การยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

เกษียร เตชะพีระ. (2541). *ธรรมรัฐ-ธรรมและ. กรุงเทพฯ: พีเพิล.*

โกวิทย์ พวงงาม. (2544). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.*

บวร วิเศษสุนทร. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์, และบุญมี ลี. (2544). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.*

เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). *การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*

ประสิทธิ์ คำราชย์. (2542). *ทิศทางประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาล ละครแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน.*

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.meechaithailand.com; INTERNET

- ปรัชญา เวสารัชช์. (2542). *การปกครองท้องถิ่นของประเทศฟิลิปปินส์*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2542). *ธรรมรัฐ-ธรรมราชา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิศสมัย หมกทอง. (2555) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ
- พรทิพา สหกลจักร. (2547). *หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และสังคมที่ดีในเทศบาลนครนนทบุรี*
- ภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา.(2546:97). *การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล:กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง*
- ลิขิต อีระเวคิน. (2541). *ธรรมรัฐ คือ อะไร*. มติชน. หน้า 6.
- สมคิด บางโม. (2538). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2541). *พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุดจิต นิमितกุล. (2543ก). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุเมธ ทองด้วง (2556: 112-115) *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). *การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี*. เอกสารประกอบการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. นนทบุรี: สำนักงานฯ
- สำนักงานมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองท้องถิ่น. (2545). *คู่มือการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- อุบล ยะไวยุทธวิชัย. (2553). *การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลใน จังหวัดเชียงใหม่*.มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- อนุชา พิมายนอก. (2555). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา*. ร.บ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์ กรุงเทพมหานคร.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introduction analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row Publisher.